

1. Pågående uppdrag

Så länge uppdraget pågår ska inga räkenskapshandlingar slängas.

Det följer av 12 kap 5 § föräldrabalken (se lagtext och förarbetsuttalanden nedan).

12 kap 5 § föräldrabalken: "Förmyndare, gode män och förvaltare skall fortlöpande föra räkenskaper över sin förvaltning och göra anteckningar om sina åtgärder i övrigt."

Förarbetsuttalanden till 12 kap 5 §:

"Förmyndare, gode män och förvaltare skall fortlöpande föra räkenskaper över sin förvaltning och göra anteckningar om sina åtgärder i övrigt. Föräldrar är dock skyldiga att föra räkenskaper och göra anteckningar endast i den utsträckning som kan anses behövlig med hänsyn till egendomens omfattning och omständigheterna i övrigt.

I paragrafen har tagits in bestämmelser, motsvarande nu gällande 16 kap. 1 §, om skyldighet för förmyndare, gode män och förvaltare att föra räkenskaper över sin förvaltning och att göra anteckningar i den utsträckning som kan anses behövlig med hänsyn till egendomens omfattning och omständigheterna i övrigt.

Den skyldighet att föra räkenskaper som det talas om här rör något annat än den skyldighet att lämna redovisning till överförmyndaren som regleras i bl.a. 13 kap. 14 § och 14 kap. 15 §. Det finns dock ett samband mellan bestämmelserna på så sätt att redovisningsskyldigheten gentemot överförmyndaren svårligen kan fullgöras på ett tillfredsställande sätt, om inte ställföreträdaren fortlöpande för räkenskaper. Under alla förhållanden underlättar noggranna räkenskaper redovisningen. Ett viktigt syfte med den nu behandlade paragrafen är emellertid också att få fram underlag för en senare granskning av hur ställföreträdaren har skött sin uppgift. En sådan granskning kan behöva göras av en ny ställföreträdare eller av överförmyndaren. Även den enskilde själv kan vilja kontrollera att ställföreträdaren har skött sin förvaltning på ett korrekt sätt. Se vidare 13 kap. 21 §, 14 kap. 23 § och 16 kap. 3 §.

För att en ställföreträdarens skyldighet att föra räkenskaper skall anses uppfylld torde det i de flesta fall bara fordras en kassabok som visar inkomster och utgifter för varje år. Därutöver bör ställföreträdaren för varje år göra en sammanställning av tillgångar och skulder. När det gäller mer betydande inkomst och utgiftsposter bör ställföreträdaren vara skyldig att skaffa och bevara verifikationer."

2. Uppdraget upphör på grund av huvudmannens dödsfall

När uppdraget har upphört pga huvudmannens dödsfall, ska överförmyndaren översända samtliga redovisningshandlingar (förteckning, årsräkning och sluträkning) till dödsboet. Dödsboet har därefter tre (3) år på sig - fram till år 2009 var det ett (1) år - om dödsboet vill framställa skadeståndskrav mot den fd gode mannen. Treårsfristen börjar löpa när dödsboet har tagit emot överförmyndarens utskick.

När treårsfristen löpt till ända ska räkenskaperna överlämnas "till den som är behörig att ta emot redovisning över förvaltningen", dvs någon representant för dödsboet. Årsräkningarna har ju dödsboet redan fått, så dem kan slängas när treårsfristen löpt ut. Övriga räkenskaper ska dock överlämnas till dödsboet.

14 kap 23 § föräldrabalken: "När en förordnad förmyndare, god man eller förvaltare frånträder sitt uppdrag, skall han eller hon hålla sina räkenskaper och övriga handlingar som rör förvaltningen tillgängliga för granskning. Om det behövs, skall överförmyndaren bestämma tid och plats för en sådan granskning.

Sedan tiden för att väcka talan enligt 12 kap. 15 § har gått ut eller, om talan har väckts, det finns en dom i ersättningsfrågan som vunnit laga kraft, skall räkenskaper och övriga handlingar som rör förvaltningen lämnas över till den som är behörig att ta emot redovisning över förvaltningen."

3. Uppdraget upphör på grund av att ny god man/förvaltare utsetts

Samma princip som när uppdraget upphört pga huvudmannens dödsfall med den skillnaden att det är till den nya gode mannen/förvaltaren som räkenskaperna ska överlämnas när tre år gått.

4. Uppdraget upphör på grund av att tingsrätten beslutat att huvudmannen inte ska stå under godmanskap

Tre år efter det att huvudmannen har tagit emot förteckning, årsräkning och sluträkning från överförmyndaren, ska huvudmannen få de räkenskaper som den gode mannen har.